

Hankiss János professzor 100 éves

Tisztelettel és szeretettel köszöntjük 100. születésnapján Hankiss János professzort, a belgyógyászat ikonját, a szépirodalmi munkássága révén csodált író és az *Orvosi Hetilap* évtizedek óta önzetlen szolgálóját és támogatóját. Ebből az alkalomból engeddd meg, Professzor Úr, hogy megpróbáljuk áttekinteni páratlan életművedet.

Debrecen

Hankiss János Debrecenben, 1926. április 10-én született. Édesapja Hankiss János, az egyetem francia tanszékének volt professzora, igazi humanista, Európa-szerte terjesztette előadó körútjain és könyveivel a magyar szellem és kultúra értékeit. Édesanyja magyar-francia szakos tanár volt, két testvére közül Elemér irodalom szakos tanár, majd szociológus, húga, Ilona operaénekes Debrecenben, majd a budapesti Operaházban.

Középiskolai tanulmányait Debrecenben végezte. Gimnáziumáról, a Simonyi úti Gyakorló Gimnáziumról és tanáiról mindig, gondolati köteteiben is, nagy hálával emlékezik meg: „nagyszerűek”, „igazi becsületes magyar emberek”. Dr. Jausz Béla, vitéz Fehérváry Dezső, dr. Madai Pál, Molnár József, dr. Kiss Árpád, dr. Kovács Máté nemcsak tanárok, hanem példaképek is voltak.

Egyetemi orvostudományi tanulmányait szintén Debrecenben végezte. Másodévesen Szalay Sándor professzor meghívására az Orvosi Fizikai Intézetben, majd három éven át az Élettani és Kórtani Intézetben volt diákkörös. Őszintén lelkesedett tanáraiért: Fonet Béla, Endes Pongrácz, Szelezky Gyula, Loessel János, Kettesy Aladár, Kulin László professzorokért, Végh Pál, Keller Ferenc, Skutta Árpád docensekért és kiváló munkatársaikért, akikkel baráti érzéssel működött együtt. Nagy-

szerű egyetemen, kiváló klinikákon dicséretes orvosoktól tanulhatott, amint ezt többször világossá tette.

Végzése után az I. Sz. Belgyógyászati Klinikára került, ahol 20 évet dolgozott, a legvégén docensi rangban. Nagy hatással volt rá Fonet Béla professzor egyénisége, továbbá olyan kiváló tanítómesterei voltak, mint Végh Pál, Keller Ferenc, Dán Sándor, Happich Gyula, Földváry Gyula, Ablonczy Pál és Veress Pál. Tudományos megfigyelései során diabetes insipidusban szenvedő beteivel kapcsolatban izgatni kezdte, hogy nem lehetséges-e az, hogy endokrin betegségeket nemcsak hormontermelési hiány vagy túltermelés okozhat, valamint a célszerv reakcióképességének hiánya (például diabetesben inzulinrezisztencia), hanem a megtermelt hormon fokozott lebontása is. Kidolgozott módszere segítségével patkánykísérletekben mérte a különböző szövetpépekkel összehozott antidiuretikus hormon csökkenését. Kiderült, és ezt itthon és neves külföldi lapokban közölte, hogy a máj és a vese jelenlétében tűnik el a legtöbb hormon, a többi szövet esetén ez nem vagy sokkal kisebb mértékben következik be. Ebből a tárgykörből írta és védte meg kandidátusi disszertációját.

Külföldön megjelent munkáinak elismeréseként *Milhaud* professzor 1968-ban meghívta a párizsi Pasteur Intézetbe, hogy az általuk vizsgálta, akkor új tireokalcitonin elbontását vizsgálja eredeti módszere segítségével. Eredményeit az egyetem az *Assistant Étranger des Hôpitaux de Paris* tudományos címmel ismerte el.

Győr, Szombathely

Pályázat útján 1970-ben elnyerte a győri megyei kórház belgyógyászati osztályának főorvosi állását. Ottlétének legértékesebb sikere az izotóplaboratórium megalapítása és megszervezése volt. 1972-ben felkérték a szombathelyi Markusovszky Lajos Megyei Kórház belgyógyászati osztályának vezetésére, ahol 12 évet töltött. Kitűnő kórházi főorvosi gárdába került, és osztályának orvosai is alkalmasnak bizonyultak, hogy új főnökük egy *modern, specializált osztályt valósítson meg*. Munkatársait a legjobb hazai intézetekbe küldte továbbképzésre, így *kardiológiai, hematológiai, szubintenzív coronariaőrző és peritoneális dialízis részlegeket, valamint reumatológiai osztályt* alakított ki.

Több mint 200 tudományos dolgozata jelent meg hazai, valamint előkelő amerikai, német, francia és japán szaklapokban. Számos tudományos előadást tartott Európa országaiban és Algériában. Két alkalommal küldetésben előadó körúton járta be Izraelt, és több nyelven

tartott előadásában ismertette a magyar mozgásszervi betegellátást. Három könyvben öt önálló fejezetet írt, megjelent egy füzet a külföldre készülő ösztöndíjasok részére és a Veszprémi Akadémiai Kiadványban egy áttekintő szakmapolitikai munkája az orvostudományban végbemenő szemléletváltozásokról. Klinikai tudományos munkái és értékes tudományos előadásai a szombathelyi osztályt nem csak hazánkban tették ismertté és elismertté. A Pécsi Orvostudományi Egyetem Hankiss főorvos aktivitását egyetemi tanári kinevezéssel jutalmazta. Elnyerte a Kiváló Orvos kitüntetést is.

Budapest

Nyugdíjazása után sem bírta a tétlenséget, így két és fél évig Telkiben vállalt körzeti orvosi munkát, szakorvosi elfoglaltságot pedig fővárosi rendelőkben talált. Volt a Margitszigeti Thermal Hotel gyógyászatának igazgató főorvosa is. Két újságban szerkesztett orvosi rovatot. Elvi síkon foglalkozott a gyógyítás művészetével és emberi vonatkozásaival, az orvos személyiségével, munkája nehézségeivel és a beteg problémáival.

Évtizedek óta lelkes támogatója az *Orvosi Hetilap*nak és aktív tagja a Szerkesztőbizottságnak. Bölcs észrevételei és értékes lektori véleményei figyelemre méltóak. Több évtizedes együttműködését és munkásságát a Markusovszky Lajos Alapítvány és az *Orvosi Hetilap* Szerkesztősége 2019-ben Markusovszky Lajos-éremmel ismerte el.

Az orvosíró

Hankiss János a *szépirodalomban* is jelentőset alkotott. Ezt a tevékenységét „kiegészítő sportnak” tekintette. Gimnazista korában először a *fotózás* volt a hobbija, országos fotókiállításon I. díjat nyert. Ennek szobrocskája jelenleg is az íróasztalán néz vele szembe. Irodalmi érdeklődése („íráskényszere”) is diákkorában indult, novellái jelentek meg újságokban, medikusként egy pályázaton novellájával I. díjat nyert. Egyetemi diáktársaival kultúrkört hozott létre fotó- és képzőművészeti kiállítá-sokkal. Évfolyamtársaival lelkesen szervezték a hagyományos évfolyamesteket a „hullaház”-ban, amelyeken a művészet és a humor volt a meghatározó. Mint meséli, „...a professzorok magas intelligenciáját mutatja, ahogy hahotáztak, amikor egy utánzás őket figurázta ki”.

Írásai, „*Visszanézve és visszavágyva*”, 2013-ban *jelentek meg kötet formájában a Debreceni Orvosegyetem jubileumi ünnepségére*.

Végzett orvosként kezdett foglalkozni a *művészeti érdeklődésű orvosok egybegyűjtésével*, 1967-ben Juhász Pál rektorral *Nyári Egyetemet* szerveztek, s javaslatára beépült a programba egy Nemzetközi Orvosíró Kongresszus Albert Schweitzer életéről és munkásságáról. A megjelent *Schweitzer Antológia* a nemzetközi élet sokat idézett munkájának bizonyult. Emellett itt vetődött fel a világszövetség gondolata, amelynek létrehozásában

öntevékenyen bábáskodott. Hazánk az *Orvos-író Világszövetség* (Union Mondiale des Écrivains Médecins – UMEM) elismert tagjává vált, 1970-ben Hankiss professzort beválasztották az elnökségbe, amelynek hosszú időn keresztül tagja maradt. Az 1977-ben Arnaldo Cherubini professzor szerkesztésében megjelent „*I MEDICI SCRITTORI*” *lexikonban* a magyar anyag összeállítására őt kérték fel.

1975-ben kezdeményezésére az *Orvostörténeti Társaság* keretében megalakult a *Magyar Orvos Író és Képzőművész Kör*, amelynek azóta is alapító és tiszteletbeli elnöke. A Kör 27 (!) antológiájában szerepelnek írásai: *Medicina és művészet*. A Magyar Orvosíró és Képzőművész Kör Antológiája, Budapest, 1986; A Magyar Orvosíró és Képzőművész Kör XX. Jubileumi Antológiája, Kaposvár, 1995; *Sorsfordítók*. 23 orvos legszebb történetei, Budapest, 1996.

Életútjának legnagyobb elismerése a „*Césare Pavese*” *olasz irodalmi díj*, amelyet 1989-ben a francia irodalmi folyóiratokban megjelent novelláiért érdemelt ki. A díjat 1989. augusztus 27-én vette át. Ezt a díjat egy másik magyar író, nevezetesen a Nobel-díjas Kertész Imre 2008-ban kapta meg.

Egyre jobban kiteljesedett szépirodalmi munkássága. (Lásd a *Függelékben*.) Eddig mintegy 30 kötete jelent meg, részben regények, részben gondolati kötetek. Meggyőződése, hogy „a jó könyv az, amelyik gyógyít, illetve az irodalomnak a *szórakoztatáson, magára ébresztésen túl erőt és reményt kell adnia*, amely oldja a lélek görcseit és biztatni tud”. „A gyógyítás szent cél, a sikeres MEG-gyógyítás hatalmas öröm” – hirdeti. Melyik a legfontosabb orvosi specialitás? Válasza: „Mindig az, ami a mi betegségünkkel foglalkozik.” Intelme: „Hálásak lehetünk minden orvosnak, nővérnek, munkatársnak, aki a világ legfontosabb posztján harcol: az elesettek gyógyításáért. De különös elismerést és hálát érdemel, aki a leg súlyosabb, *pillanatnyilag nem meggyógyítható betegeiért küzd, emberileg még a tudomány határain túl is*.”

A novellák közül csaknem mind azt sugallja, hogy minden bajnak lehet megoldása. Legalább annyi, hogy az elfogadást könnyebbé teszi.

Az utolsó két évben egy nagy dráma töltötte ki idejét és lelkesedését. Naponta tele reménnyel és elégedetten ült az írógéphez, hogy az újabb és újabb jelenetet megírja. (FÉNYLENI MINT A NAP, PISLOGNI MINT A MESSZI CSILLAGOK, alcím: A dicsőség ára.) Az alcím arra céloz, hogy Szent Máriának a földön szembe kellett szállnia az irigységgel, ellenségességgel, hitetlenséggel, hogy égi küldetését betölthesse. Harcol azért is, hogy igazi anya lehessen, aki részt kérhet fia hatalmas vállalásában. Jézusnak embervoltában kell megküzdenie feladátával, anyja nélkül ez nehezen sikerülne. Egy aranyos kisfiú, Benjamin-Benji közvetíti a gyerek romlatlan bölcsességét és a ragaszkodás aranyos örömét, miközben megállíthatatlan lépésekkel pörög az idő a látszólagos tragédia felé. De hűsvét vasárnap igazolja az igazi mondanivalót, hogy a krisztusi út nem a kereszten végződik, hanem az ÜRES SÍRRAL teljesedik be.

Nemrégiben született egy új gondolati kötete, amely talán egy dédunoka segítségével kerül napvilágra. Az újabb felhalmozódott gondolatok és tépelődések kiadása szintén a dédunókra vár.

Eddig 100 évbe hihetetlenül sok fért bele. Szellemi frissességét és feltöltődését látva, még sok bölcsességgel, ötletgazdag gondolatokkal (kiadásra váró munkáinak témái: meseregények, útjelző, intelmek fiataloknak, bukásaink, de főleg fölkapaszkodásaink, az időskor méltósága stb.) és önzetlen szeretetével fog bennünket megajándékozni a továbbiakban is. Ehhez kívánunk 100. születésnapja alkalmából jó egészséget Hankiss Jánosnak, és ezúttal is őszintén gratulálunk eddigi csodálatos életművéhez.

Függelék

Válogatás Hankiss János eddig megjelent szépirodalmi munkáiból

HAJNALI HÁROM

Gondolatok, töprengések

Gondolat Kiadó, Budapest, 1982

Az ember fölriad álmából és rárontanak az élet nagy kérdései: kudarc és bizonytalanság, elkeseredés, boldogságvágy, betegség, szorongás, a gyógyulás göröngyös útja. Súlyos kétségek, de a sötét mögött mindig ott dereng valami kis fény: *a remény*. Ez a könyv életünk dilemmáin és szépségein töpreng: a szerelem gyönyörűségén és nehéz próbáin, azon, hogy gyerekeinkkel átéljük-e mindazt, ami bearanyozná életünket? Emberek vagyunk, boldogságra vágyók, ugyanakkor sérülékenyek. Egy olvasó azt írta róla: „*Ez a bibliám, mindig előveszem, ha valamilyen elakadtam.*” Egy másik levélből: „*Ez a könyv adott erőt, amikor kétségek között vergődtem.*” A szerző orvos, segíteni szeretne, gyógyítani akar. Kinek szólnak ezek a rövid írások? A fiatalnak, aki keres. A csalódottnak, vigasztalásul. Az idősnek, biztatásul, erőt adásul. A boldognak, nehogy morzsányit kihagyjon abból, ami az övé lehet. Azaz majd? mindenkinek ma vagy holnapután. Ha elakad, ha valami fáj, ha biztatásra szorul.

A könyv óriási siker lett, három hónap alatt elfogyott, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése oktatási mintakötetének választották. A könyv három kiadást – köztük egy díszkiadást – ért meg a Springer gondozásában.

A KISKAKAS TÖRTÉNETE

Móra Kiadó, Budapest, 1987

Kalandos-izgis, de szívhez szóló ifjúsági regény.

A Nefelejcs utcai házra ráborult az este, csendes, békés minden és mindenki. Ki hinné, hogy nappal óriási csatározások színterévé válik a ház? Pedig így van: amint felkel a nap, vége a nyugalomnak. Hiszen itt él a brummogó

hangú, a lakókat rettegésben tartó professzor, dédelgett kedvencével, a mindenki által utált dakszlival. Aztán a Cserepes gyerekek – Panni és Zoli –, akik válogatott csínyekkel naponta felbosszantják az embereket. És az öreg néni a manzárszobában – ő ugyan a légynek sem árt, de egyetlen társa, a kiskakas a professzor és a gyerekek gonoszágának céltáblájává válik. Ám ne ítéljük elhamarkodottan. Talán nem is olyan gonoszok ezek a gyerekek, talán egészen kicsi erő átbillentheti őket a másik oldalra, s akkor féktelen tettvágyukat, kifogyhatatlan energiájukat a jó ügy szolgálatába állíthatják. Vajon milyen aranyos ötlettel mentik meg a nénit?

HAJNALI HÁROM

II. bővített kiadás + HABFÜRDŐ

Gondolat Kiadó, Budapest, 1988

A szerző szavai szerint: „Ez a könyv új. Ez nem jelenti azt, hogy ’elkövetője’ bármit is visszavon abból, amit a régebbiben gondolt.” Műfajilag sem változott, vallomások és intelmek elegyednek az esszészerűen megírt szövegben, amelynek alapszöveve a visszaemlékezés a szerző saját életére, ifjúságára, hibáira és erényeire, tünődés életének főbb állomásain, a jázminok („BÚCSÚ A JÁZMINOKTÓL”), a Duna-part és a magnóliák felidézése, amelyekről kedvenc városai – Debrecen, Győr és Szombathely – jutnak eszébe.

EGY ORVOS TÖPRENG

Gondolat Kiadó, Budapest, 1990

Gondolati kötet az orvosi szakma nehézségeiről, emberi oldaláról, a betegség elviselésének nehézségeiről, halálról, orvos-beteg kapcsolatáról.

Orvosnak lenni iszonyú, orvosnak lenni csodálatos! Közösséget vállalni a fájdalommal tökéletlen, majd mindig elégtelen tudománnyal. Szenvedni a tehetetlenségtől, attól, hogy szinte sohasem tudunk tökéletes munkát végezni, csak foltoztatunk, javítgatunk... Gyógyítunk, de a belgyógyászatban ritkán gyógyítunk MEG. De orvosnak lenni gyönyörű is: úgy élni, hogy valaki(k)nek mindig szüksége van ránk. Ha másért nem, azért a gyenge, bukdácsoló tudásért, amivel be tudunk adni egy fájdalomcsillapító injekciót, fél tudunk írni egy köhögés elleni szirupot. Az orvos-ember erőt tud önteni az elsettbe. Ha csak egy perc is, ha csak két napra is, vissza tudjuk adni a hitét, akkor már nem vagyunk senkik, akkor már tettünk valamit. Az orvosi szakma az egyetlen a világon, ahol nem válunk soha fölöslegessé. Amíg igazi orvosok vagyunk, mindig kellünk valakinek. Orvosnak lenni csodálatos!

John Hankins: VÉGÁLLOMÁS A HALÁL

Népszava kiadás, Budapest, 1990

Bemerészkedés a detektívregények birodalmába a műfaj igazi, nemes értelmében.

NEHÉZ ORVOSNAK LENNI

Anonymus, Budapest, 1995

Gondolati kötet az orvosi hivatás nehézségeiről.

AZ ÁRNYAK HOSSZÚRA NYÚLNAK

Bába Kiadó, Szeged, 2000

Ez a könyv izgalmas kalandregény, országokon átívelő nyomozással, szerelmi bonyodalmakkal, a 20. század nagy kihívásaival vívott lelkiismereti harccal. A lelkiismeret kalandregénye. A holokauszt borzalma iránti empátiáról szól, a másik oldalról a tisztességes ember mardosó bűnbánatáról utólag átélve nagy lelkiismeret-furdalásokat azok részéről is, akik jogilag nem voltak bűntársak. Van-e bocsánat? A regény egy férfiről szól, akire ráomlik a kétely, vajon az ő szülei a tisztességes oldalon álltak-e, amikor embertársai tömegét vagonokba rakták és elindították a haláltáborokba.

MIT VÁRSZ A NÉMA CSILLAGOKTÓL?

Bába Kiadó, Szeged, 2002

Regény az anya-fiú kapcsolat bonyolultságáról az időskor problémáiban vergődve.

AZ EMBERI RÉSZ

Accordia Kiadó, Budapest, 2002

Bibliai novellák a ma fénytörésében. Két novella a „Chronique” című francia irodalmi folyóiratban. Kitűntetve a Cesare PAVESE olasz irodalmi díjjal.

HAJNALI HÁROM

3. változatlan, díszkiadás

Springer Tudományos Kiadó, Budapest, 2003

ORVOSLÁS ÉS MŰVÉSZET, AVAGY: HOGY KERÜL AZ IRODALOM CSIZMÁJA A MŰTŐASZTALRA

Savaria Nyomda, Szombathely, 2007

Dissertationes Savarienses.

TE KÖNNYEZEL, MONA LISA?

Bába Kiadó, Szeged, 2006

Öt dráma: **TE KÖNNYEZEL, MONA LISA?**
– **AZ UTOLSÓ SANSZ – ALKALMATLAN IDŐ**
– **A SZAKMA BUKTATÓI – AZ ÁLDOZAT NYOMOZ**

LÁTOGATÁS A FELHŐK FÖLÜL

Pytheas Kiadó, Budapest, 2008

...és mi vár a Rubicon túlsó oldalán? Talán a feladat, hogy rendezzük a földön elrontott dolgainkat?

VIHAR. A SZERELEM ÖRVÉNYE

Pytheas Kiadó, Budapest, 2009

Találkozás 18 év múlva: a „cserben hagyott” (?) férfi és a „kimenekült” nő...

Gyönyörű vitorlásjacht siklik be a kikötőbe, irigylésre méltó. „Nyilván külföldiek!” – morog a férfi. Egy árny borul a napon elszundító férfira, egy árny a múltból, egy vad, nagy szerelem kísértete, amely gyönyörű kibontakozása közepette szakadt meg, érthetetlenül, mert a lány eltűnt 56 után. Lehet-e élni egy ilyen árulás súlyával?

A mindenki témája: kinek volt igaza? Aki kiment, vagy aki maradt? Nagy összeütközés és egy titok kibomlása.

ÁRVÍZ A SZAHARÁBAN

Kairosz Kiadó, Budapest, 2011

Mulatságos vagy elgondolkodtató regény.

Bolondos vagy nagyon is reális mű fekete lyukakról, az elöntés elől menekülő hollandokról és gyanakvó magyarokról. Megkeserítik egymás életét vagy megtalálják egymást? Arról, hogy összetartozunk, csak így megy előre a világ. Sok humor és még több komolyság, fifikus jövőbe nézés.

VISSZANÉZVE ÉS VISSZAVÁGYVA

A Debreceni Egyetem Klinikai Centrum felkérésére írt jubileumi kötet.

Debrecen, 2013

A debreceni I. Belklinika és Fonet professzor. Történelem és emberek, orvosok, betegek élete a történelemben, amely alatt nyögnek is, meg alkotják is. Az ünnepségen egy nap alatt elfogyott mind az 1000 példány.

RANDEVÚ ELMÚLT ÉLETÜNKKEL ÉS EGY KORRAL

Történettudományi Intézet, Budapest, 2014

Barangolás emlékek sűrűjében, mint tettes, mint áldozat és mint szemtanú. (Egy orvos útja Debrecenről Debrecenig.) Egy orvos útja a gyermekkor boldogságából csodálatos szülei védelméből indulva, a diktatúra szörnyűségein át a máig. Egy orvos, sok orvos, sokféle ember, ezer szituáció, félelmek és közben elégedettség is, remények és törekvések. Emberek, sorsok, korszakok, életek le- vagy el-írása? Vagy inkább újra átélése. Pince-lét, közben tűzujjas gépelés kigondolása. Leomlott lépcsőház, víz/villany-nélküliség, döglött lovak a „menüben”. Csatatér háború után, utazás marhavagon tetején, érkezés Debrecenbe. Gyűlölet nélküli visszanézés, tükörbenézés és a nagy kérdés: Mi van a tükör mögött? Mindenütt közbeszűrva töprengésekkel a létről, a boldogságról, bukásainkról, betegségről, kilábalásról. Főleg kilábalásról.

ÉLETÜNK, SORSUNK ... ÖRÖMÜNK, BÁNATUNK

Pytheas Kiadó, Budapest, 2015

Merengések, gondolatok, kérdések félválaszokkal, megakadásaink és próbálkozásaink a kiegyensúlyozottság elérésére. Aforizmákkal és bolond bölcsességekkel. Rólunk szól, életünkéről, bukásainkról, kudarcainkról, de ugyanúgy arról is, hogy kis sikereinkkel mit kezdjünk. És persze csendes küzdelmeinkről, napi bukdácsolásainkról. DE: És ez a fontos, hogy együtt próbáljuk megkeresni, milyen bajunkból hogyan szabadulhatunk? Mert az élet egyszeri.

A LÉLEK KARAMBOLJA + A SZABADULÁS

Pytheas Kiadó, Budapest, 2018

Cselekményes, drámai novellák gyűjteménye, orvosi dilemmákkal, szerelmi történetekkel. amelybe a Szerző beválogatta az újságokban, valamint a francia irodalmi lapokban is megjelent darabokat. Meggyőződése, hogy az irodalomnak meg kell minket ragadnia, megráznia, néha akár megdorgálnia, de aztán ki kell rángatnia a bajból. Gyógyítania kell. Reméli, hogy üzenetei eljutnak azokhoz, akiknek szükségük van rájuk, és akkor teljesítik kötelességüket, segíteni fognak. A drámai novellák megérdemelnék, hogy rövidfilmek készüljenek belőlük.

EZ AZ A PERC...

Pytheas Kiadó, Budapest, 2019

...*amelyben boldog is lehetnél.* Gondolati kötet életről, sorsról, elégedettségről és elégedetlenkedéseinkről, életről, hogyan nézzünk szembe a távozással. És mi fogad utána? Gondolatok, amelyekben megbukunk, kérdések, amelyre keressük a választ. Ez a könyv, ahogy a többi gondolati kötet se azt kéri, hogy ülj neki és olvasd végig a 2. oldaltól az utolsóig. Ezek inkább breviáriumok, amelyek azt ajánlják neked, hogy ágyad mellett tartsd őket és este, kimerítő napod után, vagy ha baj ér, elővedd és merengj egy-két oldalán. Ezek az írások várják, hogy *segíthessenek rajtad*, megvilágíthassák az utat, amerre menni érdemes... Író-olvasó találkozón nagy sikere volt, „hála két ragyogó lány, immár hölgy” részvételének.

EGY ORVOS VISSZANÉZ + NEHÉZ ORVOSNAK LENNI

Pytheas Kiadó, Budapest, 2021

Ez a könyv két kötetet tartalmaz. Az első egy életút töprengéseit, gondolatait gyűjti össze. Nem önéletrajz és nem kérdés. Inkább egy sokszor önmagával nem elégedett, gyötrődő orvos merengése, vitatkozása önmagával, szakmája határaival; megválaszolatlan kérdéseken rágódás. Közben persze fölfénylenek tudományunk nagyjainak csodálatos tettei és eredményei. Hangot kap

mindnyájunk szerencséje, hogy ebben a korban élünk, amelyben már rengeteg lehetősége van a gyógyításnak.

A másik egy régen megjelent munka, a **NEHÉZ ORVOSNAK LENNI**, amely társával, az **EGY ORVOS TÖPRENG**, nagy sikert aratott, hamar elfogyott, és azóta sokan hiába keresik. A **NEHÉZ ORVOSNAK LENNI** üzenete semmit nem veszített aktualitásából, hiszen egészségünk és ennek romlása örök fenyegetés. Az Olvasó nem a gyógyítószakma dicshimnuszát kapja a két könyvben. Bár a szerző a gyógyítást tartja a legmagasabb emberi tevékenységnek, a mai orvosoknak dicsekvésre nincs okuk. Elégedettségre inkább, de nem saját érdemükből, hanem azokéból, akik zseniális felfedezésekkel eszközöket adtak az orvosok kezébe, hogy sokkal hatásosabban és eredményesebben szolgálhassák az örök elsőt: a beteg embert. Érdekes a két kötet összehasonlítása. Hogy látta egy fiatal orvos a szakmát, és hogy az idős, sok tapasztalattal, emberien és megértően.

FÚGA HÁRFÁRA, CSELLÓRA ÉS ÉRZELMEKRE (A VÉGZET DALLAMÁRA)

Kairosz Kiadó, Budapest, 2021

Ma játszódó regény, egy felismerhető magyar városban és az ausztriai Linzben és Steyrben. Induláskor életünk hétköznapijai tűnnek fel, egy asszony, akiben látszatelégedettsége fölborul, egy kis könyvesboltot nyit, ám a mai világ konkurenciája fojtogatni kezdi. Lányuk Bécsben tanul csellózni, majd nem annyira megismerkedik, mint összeütközik a linzi zeneakadémián egy furcsa, udvariatlan hárfás fiúval, akinek a frivolitása csak később robban szét és tárul fel az emberi végzet. A regény befejező része az az elkeseredett nagyszerű emberi harc, amelyet a végzet, a gonosz ellen és egymás megmentéséért folytatnak a regény szereplői, akik ebben a küzdelemben kapaszkodnak össze a legerősebben. És egy feloldó szép utolsó jelenet, amely viszi tovább a gondolatot és egy fiatalember törekvését, szellemiségét a jövőnek.

A FÉNY FELÉ

Pytheas Kiadó, Budapest, 2021

A mindenütt jelen lévő Isten keresése. Mért kell keresni, ha ott van mindenütt? Hol az Isten? Milyen Ő? Milyen lehet a kapcsolódásunk hozzá? Neki van szüksége ránk? Inkább nekünk rá, mert a nagy kérdés a vízváltó után mindig élénk magasodik. Kérdezzük, és hol a felelet? Hiszünk meg-megbotolva, kínlódva, lelkiismeret-furdalások közepette. Botlásaink és jóra vágyásunk. Küzdelmeink önmagunkkal és jóra törekvéseink bukdácsolásával. Kinek szól? Annak, aki rászorul. És ki ne szorulna rá? Neked nem voltak nehéz napjaid? Bajaid, sérüléseid? Nem teológia, hanem inkább a mindennapi, de jóra törő és bukdácsoló ember... talán mentőöve. Sok fiatalnak könnyítené az életét, ha ehhez nyúlhatna segítségül.

A FÜGGÖNY FÖLMEGY, AZ ÉLET RÁNK ZUHAN

Pytheas Kiadó, Budapest, 2023

Drámakötet 3 darabbal:

A FÁTYOL LEHULL. Dráma, amelyet Márai egyik regénye indított a Szerzőben. Két házaspár életébe beférkőzik az értetlenség. Mi vezet egy tisztas házasság felbomlásához? Keresik az egyik feleség szomorúságának okát. Van egy mély titok, de a lélek fátyla gondoskodik róla, hogy az ne kerüljön fényre. A darab alighanem biztos siker lehetne avatott színházi kezekben.

NOÉ VAGY A MEGTAGADOTT PARANCS. Megdöbbenő, hogy az ismert történet ma is aktualitás, és teljesen új szempontokat vet fel.

A HŰTLENSÉG ÁRA. Elveszett-e a tékozló fiú a család számára, és vajon tékozló-e vagy az élet áldozata? És sikerül-e menekülése a családi otthonból? Ellenpélda az otthon maradó középső fiú, és hogy hat mindez a legkisebb fiúra?

TÓTÁGAS, MINDEN A FEJE TETEJÉN

Meseregény

Gyerekeknek és felnőtteknek, amelyben megjelennek az ismert mesehősök, de mind más formában és feladattal. A *boszorkány* takarítónő, seprűje fölmondta a szolgálatot. A *farkas* gyomorbántalmakkal küszködik az operációja óta. A *Tündérország* Bankja és Biztosítója kinél lenne biztosabb kézben, mint Münchhausen igazgató úréban?

KIS PIROS HÁZ

Ifjúsági regény

Mindkét regény kiadóra vár.

Papp Zoltán dr.

"*Vivamus, ut vivamus.*"
(Éljünk úgy, hogy éljünk.)

A cikk a Creative Commons Attribution 4.0 International License (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>) feltételei szerint publikált Open Access közlemény, melynek szellemében a cikk bármilyen médiumban szabadon felhasználható, megosztható és újraközölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző és a közlés helye, illetve a CC License linkje és az esetlegesen végrehajtott módosítások feltüntetésre kerülnek.